

Protokoll från sammanträde med kyrkogårdsutskottet för Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö måndagen den 15 juni 2015 på Strängnäs Södra kyrkogård.

Närvarande: Ordföranden Patrik Gustavsson ledamöterna, Gull-Marie Bergman, Åse Thel Åström, Thomas Knuthammar, Marianne Larsson (Jan Kummu).

Övriga närvarande: Domprost Johan Dalman, Begravningsombud Pontus Wennerberg, Kyrkogårds- och fastighetschef Jörg von Bothmer, Kyrkogårdsmästare Anna Qvarnström.

Vid protokollet: Jörg von Bothmer.

Mötet inleddes med en rundvandring för att titta på arbetet med den nya förplatsen och förbättrade tillgängligheten till dammen, etapp 1. Anna Qvarnström redogjorde för de växter som planterats i projektet.

§ 56

Mötet beslutade att adjungera Anna Qvarnström till sammanträdet.

§ 57

Att jämte ordföranden justera dagens protokoll utses ledamoten Thomas Knuthammar.

§ 58

Informationsärenden

Kyrkogårdschefen informerade om att:

- flytten av infart till ekonomigården på Gamla kyrkogården är utförd genom trafikverkets försorg. Det har blivit en förbättring för verksamheten.
- nästkommande vecka påbörjar entreprenör Byggfirma G Insulanders AB projektet med höjning av taket samt installation av ventilation på ekonomibyggnaden, södra kyrkogården.
- ytan som återstår att färdigställa på södra kyrkogården har nu plöjts och skall senare jämnas till. Detta är ett led i att ogräsbekämpa och att vi skall få en jämnare yta att sköta framöver.
- en riktad arbetsmiljöronde/riskinventering är utförd den 18 maj 2015 i båda verkstäderna på södra kyrkogården, vissa åtgärder krävs innan allt är i bästa ordning.
- ett möte med fokus på barnperspektivet för begravningsverksamheten har genomförts med samtlig personal, kunde konstateras att mycket görs idag men vi kan absolut hitta förbättringar. Tanken är att få in ett tänk ”är det jag gör nu, bra för barnen?”

- en syn av kyrkogårdarna påbörjades den 12 juni 2015, där Aspö kyrkogård och större delen av Gamla kyrkogården gicks igenom. De delar som kvarstår att synas kommer att synas den 12 augusti 2015.

Utskottet noterar informationen och lägger den till handlingarna.

§ 59

Södra kyrkogården färdigställande, etapp 1

Ordföranden och kyrkogårdschefen redogjorde för läget i projektet. Arbetet är i slutskedet och slutbesiktning är planerad till den 9 juli 2015. Projektet har genomförts med få överraskningar och tillkommande arbeten. Dialogen med entreprenören under byggtiden varit öppen och beslut har kunnat fattas med korta ledtider. Projektet beräknas hålla sig inom avsatta medel och budget för etapp 1.

En invigning av etappen 1 är planerad till den 5 september kl. 11.00 - 14.00. Invigningen kommer att ha fokus på barnen. Ordföranden uppmanar att så många som möjligt av ledamöterna kommer att delta vid invigningen.

Utskottet noterar informationen och lägger den till handlingarna.

§ 60

Södra kyrkogården färdigställande, fortsättning

Ordföranden informerade om det fortsatta arbetet med att planera färdigställandet av Södra kyrkogården. Ett möte är inplanerat med styrgruppen där olika steg/åtgärder kommer att tas fram och prissättas. Utifrån detta arbete skall sen åtgärderna prioriteras i tidsordning och ingå som ett underlag i kommande budgetprocess.

Utskottet noterar informationen och lägger den till handlingarna.

§ 61

Södra kyrkogården, Kommunens planer på försäljning av mark i direkt anslutning till kyrkogården.

Ordföranden redogjorde för Kommunens planer avseende försäljning av mark, del av Strängnäs 3:1, i direkt anslutning till Södra kyrkogården samt Församlingens syn på förslaget. Församlingen anser inte att den tilltänkta verksamheten är förenlig med gällande detaljplan för området. Församlingen har i skrivelse till Kommunstyrelsen (se bilaga 1) redogjort för sina synpunkter på försäljningen. Ärendet har enligt uppgift från sekreteraren i Kommunstyrelsen tagits bort från Kommunstyrelsens sammanträde den 17 juni 2015. Vad som nu kommer att hända och hur Kommunen kommer att gå vidare får vi avvakta och se, för att därefter vidta de åtgärder som är nödvändiga utifrån vår syn på förslaget.

Utskottet noterar informationen och lägger den till handlingarna.

§ 62

Inför budgetarbetet 2016

Ordföranden redogjorde för kommande budgetprocess. Alla budgetäskanden från verksamhetsansvariga skall vara sammanställda till den 1 september 2015. Domprosten lyfte fram aspekten samordning mellan verksamheterna samt att vi behöver förstärka barnperspektivet.

Utskottet noterar informationen och lägger den till handlingarna.

§ 63

Gamla kyrkogården, reparation av stenmur

Kyrkogårdschefen redogjorde för processen gällande återställande av raserad stenmur utmed Mariefredsvägen. Arbetet är nu färdigställt och godkänd slutbesiktning genomfördes den 11 juni 2015 med vissa små besiktningsanmärkningar. Anmärkningarna ska vara avhjälpna senast den 26 juni 2015. Det kvarstår att göra en antikvarisk slutrapport till Länsstyrelsen inklusive fotodokumentation samt en sammanställning för rekvisering av kyrkoantikvarisk ersättning från stiftet.

Under genomförandefasen har besiktningar genomförts löpande och information skickats till Länsstyrelsen bl.a. med en undersökning av grundläggningen av muren som var ett krav från Länsstyrelsen vid tillståndet att få åtgärda muren.

Församlingen har i en skrivelse till Kommunen begärt en besiktning av muren, kapellet samt gravvårdar inför de stora arbeten som görs i direkt anslutning till kyrkogården samt inför den stora trafikbelastning som kommer att bli i augusti i och med att Mariefredsvägen släpps på för trafik. Församlingen har också påtalat vikten av att vibrations- och sättningsmätningar utförs. Kommunen har vidarebefordrat denna skrivelse till Trafikverket för vidare handläggning och svar. Församlingen har ännu inte fått något svar på skrivelsen.

Utskottet noterar informationen och lägger den till handlingarna.

§ 64

Mötetider kyrkogårdsutskottet hösten 2015

Ordföranden lämnade förslag på mötetider för hösten 2015 enligt nedan.

31 augusti kl. 19,00

5 oktober kl. 19,00

30 november kl. 19,00

Utskottet beslutar enligt ordförandens förslag.

§ 65

Övriga frågor

Inga övriga frågor förelåg på sammanträdet.

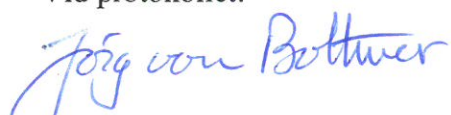
Mötet avslutades med att ordföranden tackade och önskade samtliga ledamöter en trevlig sommar. Ett särskilt tack riktades till kyrkogårdschef Jörg von Bothmer för utfört arbete. Ett särskilt tack riktades även till domprost Johan Dalman, för det arbete som utförts under den tid han varit domprost, som deltog i sitt sista möte med kyrkogårdsutskottet.

Ärendebalans

- § 15 2013 Iordningsställande av tidigare utarrenderad yta på Strängnäs södra kyrkogård.
- § 18 2014 Iordningställande av Fleetwoods grav på gamla kyrkogården.




Vid protokollet:


Jörg von Bothmer.

Justeras:


Patrik Gustavsson


Thomas Knuthammar

Strängnäs Kommun
Kommunstyrelsen
Nygatan 10
645 80 Strängnäs**Kommunens planer att försälja mark i anslutning till det f.d. torpet Dammen, i den triangel som bildas av Söderleden, Fårhusvägen och Strängnäs Södra kyrkogård, för kommersiell växthusverksamhet.**

En modern begravningsplats som Södra kyrkogården, är utformad för att kunna hantera begravingar av avlidna personer med olika konfession. Kyrkogården fungerar som en plats för ett sista farväl men är också en plats dit man kan komma och minnas den avlidne tillsammans med sina nära och kära.

Södra kyrkogården är en stor kyrkogård med natur och miljöer av olika slag. Här finns partier med skog men också öppet landskap, äng, gräsytor och vatten. De olika delarna binds samman av vägar för gång och cykel men också för bil i måttlig fart med tanke på tillgängligheten. De ytor som än så länge tagits i anspråk för gravar är små och medvetet formade i kvarter med både traditionell och mer fri form.

Södra kyrkogården anlades vid mitten av 1970-talet för att avlasta Strängnäs Gamla kyrkogård vid Mariefredsvägen. Det uppfördes också ett gravkapell och en ekonomigård för kyrkogårdsförvaltningen. Av den ursprungliga "generalplanen" kom ca två tredjedelar till utförande.

Efter det arbete kyrkogårdsnämnden tidigare gjort med att ta fram mål och visioner för begravningsverksamheten inom församlingen, blev det tydligt att församlingen bl.a. ska jobba med siktet inställt för att skapa det vi kallar, "en levande begravningsplats". En plats dit människor vill komma för att finna lugn och ro och dit man ska kunna komma för att ta ett sista farväl och minnas sina nära och kära. Som ett led i detta påbörjades under 2012 en diskussion att färdigställa Södra kyrkogården. Detta upplevdes också som angeläget då man fått vetskap om att kyrkogårdens gränser skulle komma att beröras av en ny infart till Strängnäs från E20 samt ny bebyggelse i framförallt de östra och södra delarna kring kyrkogården. Bullerfrågan upplevdes som särskilt viktig att hantera och få en så bra lösning på som möjligt. Vidare uppkommer även frågor kring hur infarten till och från ekonomigården ska kunna lösas om den nya trafikleden får den sträckning som är tänkt.

Ett första möte med stadsbyggnadskontoret genomfördes därför i januari 2013 för att orientera oss om vad som var på gång och hur långt det hela hade avancerat. Under mars månad 2013 anlät församlingen landskapsarkitekt Joakim Malmqvist, AQ arkitekter, och slottsarkitekt Björn Norman, för att ta fram ett förslag till hur kyrkogården skulle kunna färdigställas. I maj månad 2013 presenterades ett första förslag till färdigställande av kyrkogården för samhällsbyggnadskontoret. Förslaget tog tag i bullerfrågan och innehöll förslag till planterade bullervallar i gränsen mot Söderleden.

Annars var och är de starkaste elementen i utvidgningen en bokskog, hur vatten leds genom kyrkogården till den damm som ligger centralt i mitten av kyrkogården samt förbättrade rekreatiomsområden och platser för de personer som besöker kyrkogården. Med tanke på utvecklingstrycket runt om kyrkogården studerades gränserna och behovet av skydds-zoner för att kyrkogården ska kunna bibehålla kvaliteten som en lugn och rogivande kyrkogård/rekreatiomsområde i staden.

Vid ett möte med samhällsbyggnadskontoret i januari 2014 presenterades våra idéer om gränserna och förslag på skydds-zoner, se bilaga 1. Vi fick också uppfattningen att kommunen var positivt inställd till att "vi var ute i god tid", då planerna för området ännu inte kommit så långt.

I september 2014 presenterades våra önskemål för dåvarande kommunstyrelsens ordförande Jens Person och tekniska nämndens ordförande Marianne Andersson. Man kunde då berätta att en översiktsplanering påbörjats för att utreda förutsättningar och utvecklingen av området Södra Finninge inkluderat kyrkogården. Mötet med de förtroendevalda följdes upp med ett möte i oktober månad 2014 med samhällsbyggnadskontorets handläggare för översiktsplanen.

Församlingen fattade i början av 2015 beslut om att upphandla det vi kallar etapp 1 i färdigställandet av Södra kyrkogården. Etapp 1 omfattar en ny förplats till kapellet samt en ökad tillgänglighet till dammen framför kapellet där vattnet får en central roll genom att pumpas upp till kapellet för att sedan i etapper rinna tillbaka ner till den idag befintliga dammen och längs dess väg skapa platser för att kunna sitta ner och reflektera. Etappen 1 kommer att avslutas i månadsskiftet juni-juli 2015 och ökar kyrkogårdens kvalitet som parkmiljö och rekreatiomsområde. Denna investering landar på strax under 5 Mkr. Inför det kommande budgetarbetet för 2016 och framåt diskuteras nu hur och i vilken takt färdigställandet och nödvändiga investeringar kan göras.

Efter att vi överraskande fått signaler om att kommunen avsåg att sälja rubricerad tomt (inom önskad skydds-zon) i direkt anslutning till kyrkogårdens huvudentré mot staden träffade vi samhällsbyggnadskontoret i april månad 2015. Vi fick ett tydligt besked. Politikerna i kommunen hade gett tjänstemännen i uppdrag att sälja ovan nämnda fastighet.

Vi blev mycket överraskade och läste in oss på gällande detaljplan, S-P 08/2, för att se om vi hade missat något i samband med att detaljplanen var utställd.

Vår uppfattning är att detaljplanen inte medger någon kommersiell verksamhet på tomten. Istället har planen, i den nu aktuella delen, en allt igenom ekologisk vision och syftar till att kommunen ska bedriva plantskola med växthus, frilandsodlingar och visningsträdgård med rehabiliterande avsikt men också undervisning. Det som produceras ska användas i de kommunala planteringarna.

Uppförandet av ett växthus för kommersiell drift och försäljning är med andra ord inte förenligt med detaljplanen och ska inte kunna beviljas bygglov.

Vi träffade på nytt samhällsbyggnadskontoret och även exploateringsenheten i slutet av maj månad 2015, efter en kontakt med kommunalrådet Jakob Högfeldt, och fick beskedet att försäljningen nu endast behövde en bekräftelse av kommunstyrelsen på sitt sammanträde den 17 juni 2015. Kontraktet förutsatte dock att det var möjligt att få bygglov.

Varför är vi då så oroliga för den verksamhet som kommunen nu önskar placera invid kyrkogårdens huvudentré?

Redan idag saknar kyrkogårdens entré den utformning som egentligen krävs till en kyrkogård av den dignitet Strängnäs Södra kyrkogård besitter. Från stadens brus och larm ska entrévägen förmedla lugn och värdighet som en förberedelse för den besökande. En sådan saknas och behöver utvecklas och då gärna utanför kyrkogården på sidan om den nu anlagda besöksparkeringen.

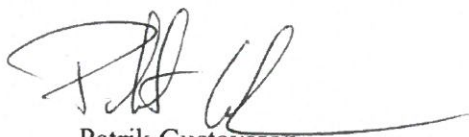
En kommersiell växthusverksamhet med parkering och entré vänd mot kyrkogårdsmuren är en omöjlighet. Oberoende vad verksamheten lovar så blir det stökigt med pallställ, sopor, jordsäckar, blomskräp, störande belysning mm. Det är också viktigt att ha med i beaktande vad som händer om verksamheten utvecklas och säljs till nya ägare.

Ett trädgårdsvaruhus nära en begravningsplats är naturligtvis bra men inte på den nu aktuella platsen. Vi kan tänka oss ett läge öster om kyrkogårdsentrén eller på andra sidan Fårhusvägen men inte i direkt anslutning till kyrkogården och vid entrén till kyrkogården.

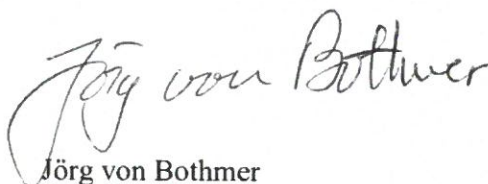
Sammanfattning

Vår förhoppning är att kommunstyrelsen tar till sig de argument som givits, både muntligen vid ett flertal tillfällen till kommunen men även i denna skrivelse, och ser kyrkogården som den tillgång den är och kan vara för stadens innevånare och de som besöker kyrkogården. Församlingen vill att kommunstyrelsen nu avstår från att godkänna försäljningen av rubricerad tomt samt uppdrar åt tjänstemännen att i samverkan med Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö arbeta fram en långsiktig och hållbar lösning för kyrkogården och området i sin helhet i direkt anslutning till kyrkogården, för att bibehålla och stärka de värden området har idag.

Strängnäs 5 juni 2015



Patrik Gustavsson
Ordförande kyrkogårdsutskottet



Jörg von Bothmer
Kyrkogårds- och Fastighetschef

BESÖKSADRESS
Biskopsgränd 2
645 30 STRÄNGNÄS

POSTADRESS
Box 73
645 21 STRÄNGNÄS

E-POSTADRESS
strangnas.domkyrko@svenskakyrkan.se

TELEFON
0152-245 00 Växel
0152-245 01 Fax

